

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Radana Malíka v právní věci stěžovatele **M. K.,** zastoupeného JUDr. Stanislavem Krejčím, advokátem se sídlem v Brně, Vlhká 14, za účasti **Ministerstva vnitra** se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 2. 6. 2003 č. j. 24Az 138/2003 - 26,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 2. 6. 2003 č. j. 24Az 138/2003 – 26 zamítl žalobu podanou stěžovatelem proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 21. 10. 2002 č. j. OAM-4616/VL-19-08-TZ-2002, kterým byla zamítnuta žádost stěžovatele jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb, o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), současně bylo vysloveno, že se azyl podle § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu neuděluje a že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování podle § 91 citovaného zákona. Ministerstvo své rozhodnutí odůvodnilo tím, že bylo nepochybně zjištěno, že stěžovatel před vstupem do České republiky pobýval na území Polska, kde měl možnost se svobodně pohybovat a přijít do kontaktu se zástupci státních orgánů tohoto státu. Proto mohl na území tohoto státu požádat o udělení azylu a v případě ukončení azylového řízení v ČR má rovněž možnost se na území tohoto státu vrátit a zde o udělení azylu požádat. S ohledem na zjištěné skutečnosti nesplňuje stěžovatel důvody pro udělení azylu podle § 13 zákona o azylu a po posouzení osobní situace a poměrů v zemi státní příslušnosti stěžovatele nejsou splněny důvody pro udělení azylu ve smyslu § 14 zákona o azylu.

Proti citovanému rozsudku Krajského soudu v Ostravě podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost. Poukázal na to, že není českým občanem a české řeči dobře nerozumí a tato skutečnost mohla být soudu známa z jeho ukrajinské národnosti. Krajský soud poškodil

stěžovatele v jeho základních právech, když nesvolal jednání, kde by přesně zjistil jeho jazykovou neznalost a stěžovatel by se mohl přesně vyjádřit, vznést připomínky nebo požádat o ustanovení advokáta. Tím byl porušen § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. při zjišťování skutkové podstaty. Ministerstvo ze zcela povrchních důvodů žádosti stěžovatele nevyhovělo, i když mělo dostatek informací, aby stěžovatele mohlo posoudit například jako přistěhovalce. Jen povrchně se zabývalo otázkou, zda byl stěžovatel politicky činný a zda mu hrozí trest. Stejně tak se ministerstvo nevypořádalo s otázkou, proč nebyl stěžovateli přiznán humanitární azyl. Stěžovatel považuje rozhodnutí ministerstva za vadné proto, že mimo úryvku ze zprávy Ministerstva zahraničí USA se opírá o samé abstrakce, co by se mohlo a nemohlo stěžovateli stát. Je přirozeným právem stěžovatele, aby se rozhodl, kde chce důstojně prožít svůj život, byť i jako občan jiného státu. Toto přirozené právo je podle Listiny rovné s právem pozitivním. K tomuto právu soud ani ministerstvo nepřihlížely. Stěžovatel rovněž poukázal na tvrdost zákona o azylu, když tento neobsahuje žádné liberální ustanovení, podle kterého by bylo možno pohlížet na osoby, které jsou jako stěžovatel. Soud ani ministerstvo se neřídily článkem 10 Ústavy, když nepřihlédly k Mezinárodnímu paktu o občanských a politických právech a k Evropské sociální chartě, t. j. k mezinárodním smlouvám, které mají přednost před zákonem. Proto stěžovatel navrhl zrušení jak napadeného rozsudku, tak správního rozhodnutí.

Ministerstvo ve svém vyjádření popřelo oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí, tak i rozsudek Krajského soudu v Ostravě, byly vydány v souladu s právními předpisy, a odkázalo na správní spis. V kasační stížnosti jsou uváděny námitky, které svědčí o nepochopení smyslu azylu jako mimořádného prostředku k poskytnutí mezinárodní ochrany fyzické osobě před pronásledováním v zemi jejího původu a jen z důvodů, které jsou zákonem o azylu taxativně stanoveny. Azyl a zákon o azylu nezahrnuje a neupravuje žádný pojem a institut „přistěhovalce“ a nenabízí ani možnost pobytu cizince na území České republiky jako „přistěhovalce“. K úpravě pobytu cizinců slouží speciální právní úprava o pobytu cizinců na území České republiky. Z tohoto důvodu nelze vytýkat ministerstvu, které vedlo správní řízení na základě a v mezích zákona o azylu porušení mezinárodních závazků České republiky. Z těchto důvodů navrhlo zamítnutí kasační stížnost.

Nejvyšší správní soud přezkoumal v souladu s § 109 odst. 2, 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), podle něhož je soud vázán rozsahem a důvody kasační stížnosti, napadený rozsudek krajského soudu a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Pokud stěžovatel namítal, že nebyly dány podmínky pro vydání rozhodnutí bez jednání, není tento jeho důvod opodstatněný. Soud může podle § 51 odst. 1 s. ř. s. rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže s tím účastníci souhlasí. V dané věci byl stěžovatel vyzván, aby se ve smyslu citovaného ustanovení vyjádřil, tato výzva byla přeložena do ruského jazyka, když v dotazníku je uveden tento jazyk, a stěžovateli byla výzva doručena dne 16. 4. 2003. Vzhledem k tomu, že stěžovatel se ve stanovené lhůtě dvou týdnů nevyjádřil, a stejně tak ministerstvo konkludentně souhlasilo s projednáním věci bez nařízení jednání, krajský soud postupoval v souladu se s. ř. s., když o věci rozhodl bez jednání. Proto nemohl být porušen § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. při zjišťování skutkové podstaty, jak nedůvodně tvrdí stěžovatel.

Stejně tak neopodstatněný je další důvod uvedený v kasační stížnosti, že ministerstvo nevyhovělo žádosti stěžovatele ze zcela povrchních důvodů, i když mělo dostatek informací,

aby mohlo stěžovatele posoudit například jako přistěhovalce. Podle názoru Nejvyššího správního soudu vycházelo ministerstvo z dostatečně zjištěného skutkového stavu, neboť mělo k dispozici výpověď stěžovatele, který uvedl, že cestoval do České republiky přes Polsko a ministerstvo právě z tohoto důvodu s poukazem na znění § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu žádost zamítlo. Ministerstvo nemělo důvod, jak se nesprávně domnívá stěžovatel, posuzovat jeho osobu jako přistěhovalce, protože jednak stěžovatel neuvádí, podle jakého právního předpisu měl být takto posuzován, a jednak správní řízení podle zákona o azylu je ovládáno dispoziční zásadou a nikoliv zásadou oficiality, což znamená, že správní orgán je návrhem vázán. Pokud tedy stěžovatel žádal o udělení azylu, rozhodovalo ministerstvo o této žádosti.

Ministerstvo se s otázkou, proč stěžovateli nebyl přiznán humanitární azyl, sice ne zcela případně, když v daném případě vůbec podle § 12 zákona o azylu nebylo rozhodováno, vypořádalo, a proto ani tento důvod uvedený stěžovatelem není opodstatněný.

Pokud stěžovatel poukázal na tvrdost zákona o azylu, neboť neobsahuje žádné liberální ustanovení, nemohl se tímto bodem Nejvyšší správní soud zabývat, protože tento poukaz nelze podřadit pod žádný z důvodů taxativně stanovených v § 103 s. ř. s.

Poslední bod, v němž stěžovatel namítal, že soud ani ministerstvo se neřídily článkem 10 Ústavy, rovněž není akceptovatelný. Především je nutno uvést na pravou míru znění citovaného článku, který v době vydání správního rozhodnutí stanovil, že vyhlášené mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal Parlament souhlas a jimiž je Česká republika vázána, jsou součástí právního řádu; stanoví-li mezinárodní smlouva něco jiného než zákon, použije se zákon. V daném případě nestanoví žádná mezinárodní smlouvy, která je součástí právního řádu České republiky, něco jiného než zákon o azylu, a proto nebyl porušen citovaný článek Ústavy.

Z důvodů výše uvedených Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl, neboť ji neshledal důvodnou.

Účastníkům nebyla přiznána náhrada nákladů řízení v souladu s ustanovením § 60 odst. 1, 2 ve spojení s § 120 s. ř. s., když stěžovatel neměl ve věci úspěch a ministerstvu s tímto řízením žádné náklady nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. listopadu 2003

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu